

Steeds beter

Tips en adviezen voor een effectieve studie

Jip Kruis

© 2007, Schoolvoorbeeld – Utrecht
Willem de Zwijgerstraat 29, 3583 HB, Utrecht
Auteur: Jip Kruis
ISBN 978-90-78857-01-3
Afbeelding omslag: Op weg naar de top, Mia Leijnse, 2001
NUR 143

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaargemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Inleiding

Studeren is leuk! Maar het gaat het ene moment beter dan het andere. In dit boekje staan tientallen tips en adviezen om de effectiviteit van je studie te vergroten. Sommige adviezen ken je misschien al vanaf de basisschool, maar pas je ze ook altijd toe? Andere tips benaderen de studie misschien net weer iets anders dan jij tot nu toe deed. En er staan veel vragen in. Om na te denken over je eigen werkwijze en die te vergelijken met andere manieren van studeren. Want studeren betekent uiteindelijk ook je eigen manier vinden om dingen te leren. De volgorde van de tips is min of meer willekeurig. Je hoeft het boekje niet in de aangeboden volgorde te lezen, al is er ook geen bezwaar tegen om het van het begin tot het eind te lezen. Waarschijnlijk kom je ook zappend wel uit bij de tips die voor jou relevant zijn.

Een groot deel van de tips heeft te maken met het efficiënt aanpakken van de studie. Daarnaast zijn er veel tips op het gebied van 'leerstijl': welke werkwijze past bij jou en bij het soort studietaak waar je voor staat? Hierdoor kun je leren om voor verschillende taken, verschillende werkmethoden te gebruiken.

Tenslotte zijn er tips die je helpen om gemotiveerd te blijven voor de studie.

De tips sluiten vaak af met een vraag of opdracht om je aan het werk te zetten, want studeren is een actieve bezigheid.

Veel succes en plezier bij je studie.

Kies de studie die bij je past

Het valt niet mee om een studie een aantal jaren vol te houden als het niet interessant is. Natuurlijk heeft elke studie zijn struikelvakken en onderwerpen die niemand leuk lijkt te vinden. Maar over het algemeen is het veel makkelijker om iets te leren waar je belangstelling voor hebt en wat past bij je karakter en gedrag. Voorafgaand aan een studie is het natuurlijk belangrijk om na te gaan wat je wilt. Denk niet in de trant van: 'ik ben niet technisch, verzorging is niks voor mij, ik ga iets met economie of rechten doen.' Kies iets waarvan je denkt dat je er op zijn minst een aantal jaren mee aan de slag wilt. Tijdens en na je studie volgt er tenslotte ook een fase waarin je het geleerde in de praktijk gaat brengen. Ben je al een aantal jaren in een studie of vakrichting bezig en bevalt het niet? Ga dan eens na of je er zit omdat je je huur toch ergens van moet betalen of dat je wellicht in een andere richting veel beter tot je recht komt en meer plezier aan het werken kan hebben. De voorbereiding van een 'carrière move' door het oppakken van een studie kan enorm veel energie geven als je kiest voor een studie die bij je past. Ga na of je op het juiste studiep pad zit door na te denken over de volgende vragen:

- Vind ik het onderwerp van de studie interessant?
- Past de theoretische of praktische benadering van de studie bij mij?
- Heb ik een specifieke aanleg voor getallen / talen / logica / de menselijke kant / of.....(vul zelf maar in)?
- Welke interessante banen volgen op deze studie?
- Vind ik het leuk om over het vakgebied te lezen en te praten?

Heb jij de juiste studie gekozen? Probeer dan eens te omschrijven waarom dat zo is en gebruik die tekst als het even wat minder gaat om jezelf te motiveren.

Plan je tijd

Studeren kost tijd. Soms kun je reistijd besteden aan je studie - als je reist met de trein of beschikt over studiematerialen in audio-vorm in de auto. Maar meestal moet je tijd zoeken en reserveren om te studeren, zelfs als studeren je dagbesteding is. Er zijn tenslotte ook (bij)banen, familie, vrienden en andere belangrijke dingen die tijd vragen.

Gewoon je dagelijkse dingen doen en dan verwachten dat je spontaan zin krijgt om te studeren, is voor weinig mensen weggelegd. Daarom is het goed om vaste studietijden te hebben. Probeer op vaste momenten in de week te studeren, of als dat lastig is, blokkeer dan in je agenda momenten om te studeren. En als je een studiedag hebt, laat die dan niet voorbij gaan aan 'toch eerst nog even de boodschappen, de mail beantwoorden, even mijn broer bellen, etc.'

Het is een open deur om aan te geven dat je niet alleen vlak voor een tentamen of de inleverdatum tijd moet reserveren voor de studie.

Studeren in kleine tijdseenheden van bijvoorbeeld steeds een half uur of een uur, zorgen ervoor dat je aan het begin ook steeds tijd nodig hebt om te kijken waar het ook alweer over ging. Wat langere tijdseenheden werken vaak beter. Is dat niet mogelijk, laat dan vooral die halve uurtjes niet liggen; alle tijd voor de studie is meegenomen. Plan je studietijd wat langer van tevoren. Dat betekent in een aantal gevallen ook keuzes maken: niet naar een verjaardag of extra sporttraining. Vaak kun je tegen anderen zeggen dat je je studie even voor laat gaan: dat schept voor jezelf dan ook weer verplichtingen om inderdaad die tijd aan je studie te besteden! Tenslotte is het verstandig om achteraf na te gaan of je de gereserveerde tijd ook inderdaad aan je studie hebt besteed.

Schrijf op hoe je tijd gaat reserveren in je agenda en vooral ook of je die tijd daadwerkelijk hebt besteed aan de studie.

Leer van je fouten

Tentamen gehaald, voldoende gescoord en geen belangstelling om te weten wat je fout hebt gedaan. Dat komt veel voor en is begrijpelijk, maar toch kan het nuttig zijn om te bekijken wat je fout hebt gedaan. Mogelijk zijn het fouten die je vaker maakt, bijvoorbeeld een rekenfout, niet goed gelezen, een redeneerfout. Door jouw antwoorden naast die van het tentamen te leggen, kom je erachter wat voor fouten je hebt gemaakt. Je kunt dan ook nagaan of het gaat over stof die nog eens terugkomt. Zeker als je denkt 'maar dat heb ik toch opgeschreven' en de docent heeft het toch niet (volledig) gehonoreerd, is het belangrijk om na te gaan wat er mis is: heb je niet scherp genoeg geformuleerd? Heeft de docent een fout gemaakt bij het nakijken? Zijn de eisen aan het antwoord uitgebreider of gedetailleerder dan je uit de vraag had opgemaakt? Denk niet meteen dat de docent jou niet heeft begrepen, maar laat hem uitleggen wat er niet klopt aan jouw antwoord. Leren is dan niet dat je denkt 'ik heb eigenlijk gewoon gelijk', maar dat je nagaat wat de docent probeert te zeggen over jouw aanpalende antwoord dat hij toch niet heeft goedgekeurd. Wat had er anders gemoeten? Hoe kun je volgende keer zorgen dat je het wel goed doet?

En dan ging het nog niet over vragen die je helemaal fout hebt, of niet kon maken. Zeker als je een onvoldoende hebt gescoord is het belangrijk om na te gaan wat er mis is gegaan: Was je onvoldoende voorbereid? Waren de vragen anders dan je had verwacht en waarom? Worden er meer feiten gevraagd of juist meer inzicht? Kijk dus niet alleen naar 'wat had het goede antwoord moeten zijn?', maar probeer ook te achterhalen hoe je fouten kunt voorkomen. In welk deel van de leerstof zaten de fouten? Was dat ook inderdaad een moeilijk onderdeel? Hoe hebben andere studenten het tentamen gemaakt?

En niet alleen tijdens tentamens maak je fouten; het is alleen een moment waarop de fouten duidelijk zichtbaar worden. Ook tijdens de lessen of het toepassen van het geleerde in de praktijk kun je fouten maken. Dan is het zaak om feedback die je krijgt goed te gebruiken. Luister naar iemand die commentaar geeft. Als mensen de moeite nemen om je te vertellen wat beter kan, kom dan niet meteen met je eigen commentaar. Niet alle feedback is waardevol, maar dat kun je pas weten als je het hebt aangehoord en overdacht. De antwoorden die je aantreft in boeken zijn ook een goede feedback. Formuleer wel altijd eerst zelf een antwoord. Je leert er veel meer van dan van het direct doorlezen van het antwoord na het lezen van de vraag. Als jouw antwoord veel langer of korter is, ga dan na waarom dat zo is. Tenslotte: niet geschoten is altijd mis. Fouten maken is een soort onvermijdelijkheid. Meestal is het niet erg om fouten te maken; het is wel erg als je er niet van leert.

Leer jij van je fouten?

Leer snellezen en blind typen

Het scheelt natuurlijk al snel veel studietijd als je snel kunt lezen. Het vergt echter wel behoorlijk wat oefening om de snelleestechiek onder de knie te krijgen. Je kunt een cursus snellezen volgen of een boek lezen over snellezen zoals 'Lees!' van Jan-Willem van den Brandhof of 'Snellezen' van Tony Buzan. Niet iedereen heeft evenveel talent om echt heel hoge tempo's te halen met lezen zonder dat het ten koste gaat van de inhoud, maar een verbetering van de snelheid met 50% door bijvoorbeeld het gebruik van de beschreven technieken is voor vrijwel iedereen haalbaar: en dat scheelt dus niet alleen tijd bij het studeren. Het betekent meestal ook een intensivering van je inspanning. Snellezen levert tijdwinst, maar kost meer concentratie en energie dan de manier van lezen die je gewend was. Maar als je het lezen van kranten en tijdschriften ook snel doet, hou je meer tijd over om te studeren. Doe je dat ook nog met een hoog leestempo, dan zal je niet alleen sneller, maar ook met meer plezier studeren.

Iets soortgelijks kan worden opgemerkt voor het typen met tien vingers. Met tien vingers kun je sneller en comfortabeler typen¹. Omdat je bij veel studies werkstukken en presentaties moet maken, scheelt het al snel veel tijd als je snel kunt typen en op de juiste manier, zodat je er geen RSI-klachten aan overhoudt. En wanneer ga je die dingen dan leren? Het liefst natuurlijk voordat je met je studie begint. Maar als je leert snellezen, kun je je studieboeken goed gebruiken als oefenmateriaal. En de tijdwinst is aanzienlijk, dus het loont ook wanneer je al een eindje gevorderd bent met je studie.

¹ zie voor een cursus www.sneltypen.nl